

4 Gorzka zgnilizna jabłek, zgorzel kory jabłoni *Pezicula alba* Gunth., *Pezicula malicorticis* /Jack./ Nannf.

4.1 Systematyka

Rząd - Helotiales, Rodzina - Dermataceae,

Rodzaj - *Pezicula*

4.2 Biologia

Grzyby powodują dwie choroby - gorzką zgniliznę jabłek i zgorzel kory jabłoni. Źródłem zakażenia kory i owoców są zarodniki konidialne tworzące się na ranach zgorzelowych na pędach, martwych sęczkach i krótkopędach. Zarodniki przenoszone są z kroplami deszczu na owoce i zranienia kory. Zakażenie jabłek może nastąpić w ciągu całego okresu wzrostu owoców, jednak największa ich wrażliwość przypada na okres około miesiąca przed zbiorem. Zarodniki grzybów kiełkują na jabłku i strzępki wnikają do przetchlinek, ale objawy choroby rozwijają się dopiero w czasie przechowywania owoców. Do infekcji kory dochodzi najczęściej w okresie od późnej jesieni do wczesnej wiosny, w czasie spoczynku drzew. Miejscami wnikania grzyba są wszelkie uszkodzenia kory powstające przede wszystkim podczas zbiorów, osmykiwania liści i cięcia drzew.

4.3 Opis uszkodzeń

Na owocach podczas przechowywania pierwsze objawy pojawiają się w postaci bardzo małych plamek gnilnych wokół przetchlinek. Plamki z czasem powiększają się i zlewają. Środek plamy jest jaśniejszy. Zgnilizna sięga klinowato w miąższ. Zdrowa część owocu, przylegająca do zgnilizny, ma charakterystyczny, gorzki smak, stąd nazwa choroby. Na większych plamach gnilnych pojawiają się pod skórą drobne wypukłości ułożone nieregularnie. Są to owocniki stadium konidialnego grzybów z rodzaju *Pezicula*. Przy dużej wilgotności powietrza z owocników tych wydobywa się śluzowata, szaro-kremowa substancja stanowiąca skupienie zarodników konidialnych grzyba. Na pędach grzyb tworzy charakterystyczne zgorzele kory rozwijające się wokół miejsca zakażenia. Na martwej tkance w okresie wilgotnej pogody pojawiają się owocniki stadium konidialnego.

Szkodliwość gorzkiej zgnilizny jabłek jest bardzo duża, ponieważ powoduje ona gnicie przechowywanych owoców. W warunkach sprzyjających rozwojowi choroby i podatnej odmiany, straty owoców mogą wynosić nawet powyżej 50%. Szkodliwość zgorzeli kory jabłoni jest duża dla młodych drzew (1-3 lata po posadzeniu).

4.4 Metodyka obserwacji

Ze względu na latentny charakter choroby nie możliwe jest stwierdzenie stopnia zakażenia owoców w momencie zbioru. Dlatego ocena porażenia jabłek po zakończonym przechowywaniu jest podstawą podjęcia decyzji o zwalczaniu choroby w roku następnym. Zgorzele kory widoczne są najlepiej w okresie zimowym. Lustracje sadu są niezwykle ważne w przypadku młodych drzew.

4.5 Terminy zabiegów, progi szkodliwości

Przy porażeniu jabłek przez *Pezizula* spp. w ubiegłym sezonie $> 5\%$ wskazane jest zwalczanie choroby, zwłaszcza jeżeli w okresie przedzbiorczym panuje deszczowa pogoda oraz występują rany zgorzelowe na pędach jabłoni. W zależności od podatności odmiany należy wykonać 1 zabieg (na 2 tygodnie przed zbiorem) lub 2 zabiegi (miesiąc i dwa tygodnie przed zbiorem jabłek). Zwalczanie zgorzeli kory jabłoni ogranicza źródło zakażenia owoców. W młodych sadach (1-3 letnich) konieczne są zabiegi ochronne, przede wszystkim po cięciu i gradobicu.